



4. juni 2018

Benchmark på udvalgte områder indenfor ældre- og voksensocialområdet

På Social- og Sundhedsudvalgets møde den 14. maj 2018 fremsatte udvalget et ønske om, at administrationen i forbindelse med budget 2019 udarbejder beregninger på udvalgte områder inden for ældre- og socialområdet og sammenligner serviceniveauet med andre Vestegnskommuner. Sagen genfremlægges på mødet i juni til videre drøftelse.

Brug af kilder

Administrationen har bl.a. benyttet KLs rapport: "Kend din kommune – brug nøgletal i styringen 2018". Da nøgletal til benchmarking mellem flere kommuner tager tid at indsamle og systematisere vil tilgængelige tal ofte være en del måneder gamle. Det gælder også for denne rapport. Det betyder, sammenligningerne mellem kommunerne er baseret på regnskab 2016 i de fleste opgørelser, men hvor det er muligt, er der sammenligninger helt frem til oktober. Men det giver i sig selv udfordringer, at sammenligne i skæve perioder i et regnskabsår, da der kan være tilfældigheder, der gør, om flere stor regninger er betalt indenfor eller udenfor opgørelsesperioden i de forskellige kommuner. Flere af opgørelserne er baseret på FLIS-tal (Fælleskommunalt Ledelses Information), men ikke alle kommuner (inkl. Ishøj Kommune) har givet grønt lys for alle FLIS-tal har kunnet kvalitetssikres. Tallene skal derfor blot ses med disse forbehold. Hvor der er tale om nettodriftsudgifter er 2016 tal omregnet til 2018 priser.

Der er trukket statistikker fra Danmarks Statistik (statistikbanken.dk), som igen ikke er klar med 2017 tal endnu.

Hovedstadskommunerne har gennem nogle år indleveret tal til en benchmark (Ballerup-Benchmark). Den sidste analyse (Ballerup Benchmark, R2016, version 2) er fra september 2017 og er baseret på regnskab 2016. Den næste analyse er indsamlet tal til og den skulle være på vej indenfor nogle få uger. Skulle den nå at komme inden Social- og Sundhedsudvalgs juni-møde, hvor dette notat behandles, vil administrationen undersøge, om den nyeste benchmark giver anledning til at revidere informationen til udvalget.

Ballerup Benchmark omhandler som udgangspunkt paragraffer på det specialiserede voksenområdet, der vedrører 18-64 årige, men der kan være borgere i undersøgelsen, som er ældre, da der ikke er restriktioner af alder. Men ifølge undersøgelsen har dette ingen væsentlig betydning i forhold til rangordningen af kommunerne på de forskellige opgørelser.

Sammenligningskommunerne i denne opgørelse er valgt efter aftale med Social- og Sundhedsudvalget. Sammenligningskommunerne er Albertslund, Brøndby, Høje Taastrup, Rødovre og Vallensbæk kommuner.

Overordnede betragtninger

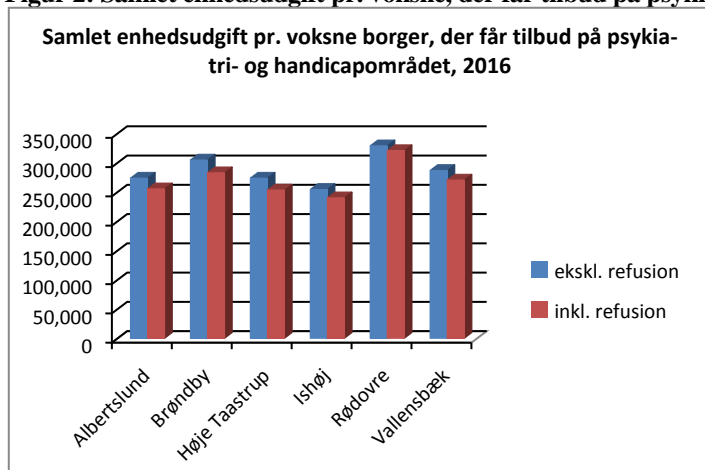
Figur 1: Modtagerprocent på psykiatri og handicapområdet i forhold til 18-64 årige

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
hele kr.	37,0	30,9	34,1	34,2	23,9	22,4

Kilde: Ballerup Benchmark R2016, version 2, s. 4

Ishøj Kommunes modtagerprocent er høj på samme måde som Albertslund, Brøndby, Høje Taastrup, men Ishøj Kommunes enhedsudgift ligger under alle de andre 5 sammenligningskommuner, som det også tydeligt fremgår af figur 2.

Figur 2: Samlet enhedsudgift pr. voksne, der får tilbud på psykiatri- og handicapområdet, 2016



Kilde: Ballerup Benchmark R2016, version 2, s. 4

At enhedsudgiften er høj eller lav er ikke ensbetydende med at den pågældende kommune har flere eller færre særlige dyre enkeltsager, som udmønter 50 % refusion. På voksenområdet er der tale om sager, der før refusion kostede ca. 1,9 mio. kr. eller derover i 2016.

Figur 3: Modtagere pr. 1000 18-64 årige, som udmønter 50 % refusion som SDE

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
hele kr.	0,83	0,42	0,23	0,36	0,48	0,68

Kilde: Ballerup Benchmark R2016, version 2

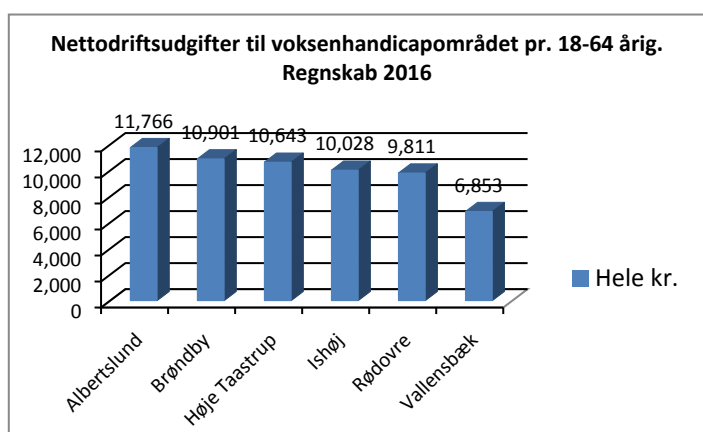
Som figur 3 viser, er andelen af særlige dyre sager i Ishøj Kommune lav, hvilket jo også stemmer med, at enhedsudgiften er lavere end de andre kommuner. Men ses der derimod på Høje Taastrup er enhedsudgiften højere end i Ishøj Kommune, men andelen af refusions-sager er lavere. Rødovre Kommune har den højeste enhedsudgift, men ligger ikke højt ved andelen af refusions-sager. Dette må være et udtryk for mange dyre men ikke ”særligt dyre sager”

Voksenhandicap

I dette afsnit fokuseres udelukkende om handicapområdet¹. I ”Kend din kommune” er kommunernes nettoudgift pr. 18-64 årige opgjort på voksenhandicapområdet. Rapporten har opdelt kommuner i 4 kategorier i forhold til udgiftsniveauet. I følge rapporten ligger Ishøj Kommune på 21 pladsen blandt alle kommuner i landet i forhold til de højeste udgifter pr. 18-64 årige og er samtidig med i kategorien med de højeste udgifter. Sammenlignes de valgte kommuner i stedet ser det noget anderledes ud:

¹ Her indgår 5.32.32 grp. 002 og 003

Figur 4: Nettodriftsudgifter til voksenhandicapområdet pr. 18-64 årige. Regnskab 2016



Kilde: Kend din kommune – brug nøgletal i styringen 2018, s. 42

Ses bort fra Vallensbæk Kommune, som afviger kraftigt fra de andre kommuner ses, at Ishøj Kommune ligger over Rødovre og under de resterende kommuner. Dvs. med sammenlignelige kommuner skiller Ishøj Kommune sig ikke ud negativt.

Figur 5: Ændring i nettodriftsudgifter til voksenhandicapområdet pr. 18-64 årige. Fra 2016 til 2017 (jan-okt)

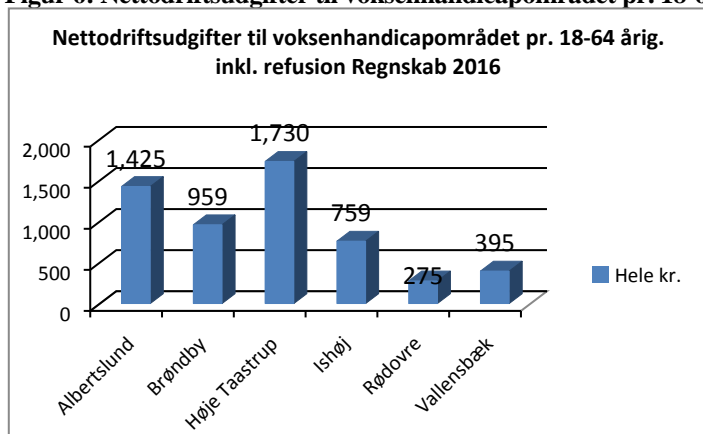
Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
procent	1,6	6,0	4,6	-2,7	-4,0	10,8

Kilde: Kend din kommune – brug nøgletal i styringen 2018, s. 44

Ishøj Kommune har derimod formået at have et fald i nettodriftsudgifterne på området. Bemærk at perioden her sammenlignes 2016 med de første 10 mdr. i 2017, som jo ikke er et regnskabsår, men for Ishøj Kommunes vedkommende var der netop et fald i udgifterne i 2017 i forhold til året før, som stemmer med oplysningerne i figuren.

Hvor Ishøj og Rødovre kommuner har et fald i nettodriftsudgifterne, er der sket en forværring med de andre kommuner. Vallensbæk Kommune har haft en stigning på 10,8 %, men her skal huskes, at Vallensbæk Kommunes nettoudgifter er væsentlig lavere end de andre kommuner, og kommunens størrelse og dermed også antal sager gør, at få dyre enkeltsager kan give store udsving i statistikken.

Figur 6: Nettodriftsudgifter til voksenhandicapområdet pr. 18-64 årige. Regnskab 2016



Kilde: Kilde: Ballerup Benchmark R2016, version 2, s. 5

Figur 6 viser nettodriftsudgifter på området. Sammenlignes de valgte kommuner ligger Ishøj Kommune uproblematisk og ca. i midten.

Figur 7: Gennemsnitlig udgift pr. §85 modtager (i egen bolig)

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
hele kr.		106.736	134.954	64.443	180.686	73.684

Kilde: *Ballerup Benchmark R2016, version 2, s. 5*

Den gennemsnitlige udgift pr. modtagere af §85 ligger lavt i Ishøj Kommune og det samme gør den i Vallensbæk Kommune. Udgiften omfatter alle de udgifter, der er forbundet med foranstaltningen, dvs. kommunernes lønudgifter indgår i udgiften. Der har gennem en årrække fra Ishøj Kommune været fokus på at hjemtage borgere fra andre foranstaltninger for begge kommune for at reducere udgiften. Og men denne lave gennemsnitlig udgift på ”85 sager i egen bolig, er besparelsen stor, når det lykkedes.

Figur 8: Modtagerandel pr. 1000 18-64 årig (§ 85 i egen bolig)

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
hele kr.	13,2	9,1	13,5	12,1	1,5	5,4

Kilde: *Ballerup Benchmark R2016, version 2, s. 5*

At det lykkedes at hjemtage borgere ses på modtagerandelen af tilbuddet. Vallensbæk Kommune har dog en væsentlig mindre modtagerandel, hvilket skyldes, at det ikke har været muligt for Vallensbæk Kommune, at stille boliger til rådighed for tiltaget.

BPA-ordningen

Figur 9: Nettodriftsudgifter til BPA-ordning - kr. pr. 18-64 årig, 2016

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
hele kr.	563,9	688,1	639,5	1.069,3	578,2	874,0

Kilde: *Kend din Kommune - brug nøgletal i styringen, 2018, s. 50*

Brugerstyret Personlig Assistance (BPA) er omfattet af fritvalgsordningen, og kommunerne kan ikke direkte påvirke, om borgerne vælger denne ordning. I Ishøj Kommune ligger nettodriftsudgifterne højt set i forhold pr. 18-64 årig. En opgørelse pr. 29. maj 2018 viser, at kommunen er 9 borgere i BPA-ordningen, hvoraf 4 sager koster før refusion lidt over 2 mio.kr. om året, 2 sager til ca. 1 mio. kr., 1 sag til 0,7 mio.kr. og 2 sager på ca. 0,4 mio. kr. pr. sag om året. Kommunens størrelse taget i betragtning betyder det, at enkeltsager har nogen betydning for kommunens økonomistyring. Set i lyset af de høje udgifter, og fordi selve afregningen er ret kompliceret, har Center for Voksne og Velfærd besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der kan gennemgå de 9 sager, for at se om, der kan gøres noget for nemmere at økonomistyre området og lette sagsbehandlingen..

Vallensbæk Kommune har også formodentlig pga. af kommunens størrelse også et udgifts-pres som er højere end de andre kommuner.

Figur 10: Enhedsudgifter til BPA-ordning, 2016

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
hele kr.	976.182	1.642.857	1.199.407	1.225.245	1.016.004	940.000

Kilde: *Ballerup Benchmark R2016, version 2, s. 5*

I forhold til enhedsudgiften afviger Ishøj Kommune ikke fra de andre kommuner.

Hjemmehjælp

Figur 11: Procentvis andel, som får hjemmehjælp

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
65-79 årige	4,5	6,9	6,6	8,9	6,0	4,8
80+ årige	24,0	29,4	32,3	31,6	29,9	26,4

Kilde: Kend din Kommune - brug nøgletal i styringen, 2018, s. 54+56

Andelen af borgere over 65+, som får hjemmehjælp er højt i Ishøj Kommune. Det gælder både andelen af borgere over og under 80 år. Som figur 11 viser, ligger Ishøj Kommune højest i forhold til sammenligningskommunerne.

Figur 12: Gennemsnitsalder for ny visiterede til hjemmehjælp 65+, 2016

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
gns. alder	79,1	79,1	77,0	76,0	80,8	76,8

Kilde: Kend din Kommune - brug nøgletal i styringen, 2018, s. 52

Det ses også i figur 12, at gennemsnitsalderen for nyvisiterede til hjemmehjælp er lavere end de andre kommuner. Af denne del af undersøgelsen er det ikke muligt at vurdere om, det skyldes sundhedsprofilerne i kommunerne, om hvorvidt der er forskelle i serviceniveauet eller om der kan være forskel i den forebyggende indsats.

Figur 13: Gennemsnitlige antal visiterede timer hjemmehjælp, 2016

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
65-79 årige	3,6	4,1	3,4	3,4	4,6	4,8
80+ årige	3,6	4,1	3,4	3,4	4,6	4,8

Kilde: Kend din Kommune - brug nøgletal i styringen, 2018, s. 58+60

Ifølge KIs rapport er Ishøj kommune sammen med Høje Taastrup de kommuner, hvor antallet de ugentlige visiterede timer til hjemmehjælp er lavest. Opgørelsen er delt op i forhold til, om de ældre er over eller under 80 år. Samtlige kommuner har det samme timeantal, hvilket indikerer, at der ikke foretages denne opdeling i kommunerne.

Figur 14: Gennemsnitlig ugentlige timers hjemmehjælp, 2016

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
visiteret	4,1	4,3	3,8	3	5,2	4,8
leveret	3,8	4,2	3,0	2,9	-	3,9

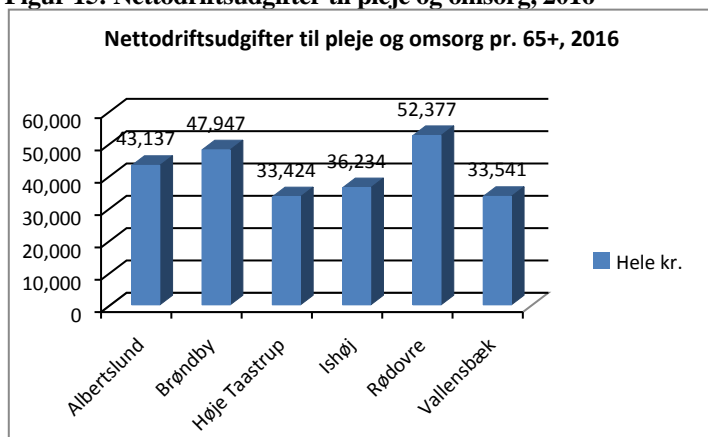
Kilde: Statistikbanken.dk

Tilsvarende tal fra Danmarks Statistik viser lidt andre tal, men det kan skyldes opgørelsesmetoden. Tallene indberettes af kommunerne hvert år.

I denne statistik opgøres de gennemsnitlige ugentlige timers hjemmehjælp visiteret og leveret. Hos Brøndby og Ishøj kommuner er den leverede tid næsten det samme som den visiterede. Den lille forskel kan skyldes aflysninger fra borgernes side f.eks. pga. hospitalsindlæggelse o.a. Især Vallensbæk og Høje Taastrup kommuner udviser store afvigelser i visiterede timer i forhold til leverede timer.

Det er væsentligt at forholde sig til, at det netop er de visiterede timer, der afregnes mellem kommunerne.

Figur 15: Nettodrifudsudgifter til pleje og omsorg, 2016



Kilde: Kend din Kommune - brug nøgletal i styringen, 2018, s. 62

Nettodriftsudgiften til pleje og omsorg pr. ældre borger er forskellig fra kommune til kommune. Her ligger Ishøj Kommune i den lave ende sammen med Vallensbæk og Høje Taastrup kommuner, mens især Rødovre Kommune ligger højt.

Figur 16: Forebyggende hjemmebesøg, 2016

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
antal borgere	187	210	912	570	817	196
antal besøg	208	210	1008	606	1004	199

Kilde: Statistikbanken.dk

Under figur 12 blev den forebyggende indsats nævnt. Antallet af borgere, der får forebyggende hjemmebesøg er meget forskellig fra kommune til kommune. Taget Ishøj Kommunes størrelse i betragtning er antallet af borgere højt, mens f.eks. Brøndby Kommune ikke bruger muligheden i samme målestok. Af tallene ses, at Brøndby og Vallensbæk kommuner højest kommer engang ud til et forebyggende besøg pr. borger, mens f.eks. Ishøj Kommune ved nogle borgere har mere end et besøg.

Forebyggende hjemmebesøg vil alt andet lige kunne forebygge i nogle sager, at der skal visiteres til hjemmehjælp. I Ishøj Kommune er der ansat to medarbejdere til at løse opgaven.

Selvom antallet af borgere, der modtager hjemmehjælp er højere i Ishøj Kommune og selvom de gennemsnitlige visiterede timer er lavere, kan tallene ikke på- eller afvise, hvilken effekt de forebyggende hjemmebesøg har.

Figur 17: Antal borgere i henholdsvis plejeboliger og ældreboliger, 2016

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
plejeboliger	122	353	257	94	243	40
ældreboliger	127	36	369	227	164	134

Kilde: Statistikbanken.dk

Der er stor variation i forhold til om de enkelte kommuner primært bruger plejeboliger eller ældreboliger. Rødovre og Brøndby kommuner har en overvægt af brug af plejeboliger, men Ishøj, Vallensbæk og Høje Taastrup kommuner primært benytter ældreboliger.

De fremgår ikke af opgørelsen hvorfor det forholder sig sådan. Det kan skyldes, at de boliger kommunerne selv ejer, styrer fordelingen. Den fysiske placering af ældreboligerne kan også have en betydning. Ligger ældreboliger i forbindelse med et plejehjem, kan dette sandsynligvis påvirke valget.

Figur 18: Antal borgere indskrevne i plejeboliger og ældreboliger, 2016

Kommune	Albertslund	Brøndby	Høje Taastrup	Ishøj	Rødovre	Vallensbæk
generelle liste	81	21	63	9	73	9
frit valg	49	98	87	45	64	14
% frit valg	38	82	58	83	47	61
ventetid generelle liste	61	52	57	62	79	22

Kilde: Statistikbanken.dk

Der er en generel tendens til, at borgere vælger at benytte sig af frit valg til plejeboliger og ældreboliger. Kun knap 20 % vælger at komme på den generelle liste i Ishøj og Brøndby kommuner. I Albertslund, Rødovre og Taastrup kommuner er der en større andel, der vælger at indskrives på den generelle liste. Det ser ikke ud til, at ønsket om at komme på den generelle liste er styret af ventetiden på den generelle liste. Dog kan det tages i betragtning, at ingen af kommunerne har en ventetid som er højere end 79 dage.

/Maibritt Pedersen